

1. Осы Ереже аудиторлық қызмет, лицензиялау мәселесін реттейтін, қолданылып жүрген банкі заңдары мен заң актілеріне сәйкес әзірленген және Қазақстан Республикасында банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығына лицензия беру, оның күшін жою шарттарын белгілейді және өкілетті аудиторларға қойылатын талаптарды анықтайды.

Банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізуге байланысты аудиторлық қызметтер (банкілік аудит) Қазақстан Республикасы Президентінің "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы", "Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы", "Лицензиялау туралы" заң күші бар Жарлықтарына және Қазақстан Республикасының "Қазақстан Республикасындағы аудиторлық қызмет туралы" Заңына сәйкес лицензияланады.

2. Бірде бір заңды немесе жеке тұлға белгіленген тәртіппен тіркелмесе және Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Біліктілік комиссиясынан өтпесе, аудиторлық қызметпен айналысу құқығына куәлігі болмайды, "аудитор" деп атала алмайды немесе өзін аудиторлық қызметпен айналысатын адам ретінде с и п а т т а й а л м а й д ы .

3. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (бұдан әрі - Ұлттық Банк) Қазақстан Республикасы аумағындағы заңды және жеке тұлғаларға банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқына лицензия беруге өкілетті бірден бір лицензиар болып табылады және оның үлгісін белгілейді.

Банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқына лицензия беру немесе бермеу жөнінде шешім қабылдауға өкілетті орган Ұлттық Банктің банкілік аудит Комиссиясы болып табылады.

4. Банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқына лицензияны Ұлттық Банк аудиторға өзінің біліктілік куәлігінің (N 1 Қосымша) күші жүріп тұрған мерзіміне б е р е д і .

5. Банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқына лицензияны аудиторлық ұйымға (фирмаға) шексіз мерзімге беріледі, ол үшін оның құрамында банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқына жеке лицензиясы бар аудитор болу керек (N 2 Қосымша).

6. Қазақстан Республикасының "Қазақстан Республикасындағы аудиторлық қызмет туралы" Заңына сәйкес аудиторлық қызметті жүзеге асыруға құқылы кез келген заңды немесе жеке тұлға Ұлттық Банкке банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқына лицензия беру туралы өтініш жасауға құқылы.

7. Банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқына лицензия аудиторға біліктілік куәлігі және жеке кәсіпкер (шаруашылық субъектісі) ретіндегі мемлекеттік тіркеуі болғанда ғана беріледі.

8. Банк қызметіне Ұлттық Банктің тиісті лицензиясы жоқ аудиторлық

ұйымның аудиторлық тексеру жүргізуі заңсыз деп саналады және осы қызметтен түскен барлық табыс республикалық бюджетке алынуға тиіс.

9. Аудиторлық ұйым банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқына лицензиясы бар банк қызметкерін міндетті түрде қатыстыра отырып банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізуге құқылы.

10. Банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығына лицензия бергені үшін алым алынады, оның мөлшері мен төлеу тәртібін қолданылып жүрген заң белгілейді.

11. Банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізудің, аудиторлық қорытынды (есеп) жасаудың тәртібін, сондай-ақ аудиторлық ұйымдардың (аудиторлардың) құқықтарын, міндеттері мен құқықтық мәртебесін қолданылып жүрген заңдар белгілейді.

II. Банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығына лицензия беру туралы мәселені шешуге қажетті құжаттар тізбесі

12. Өтініш беруші банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығына лицензия беру туралы өтінішті Ұлттық Банкке өткізеді.

13. Жеке тұлғаның өтінішіне төмендегі құжаттар тіркелуге тиіс:

- аудитордың аудиторлық қызметпен айналысу құқығының нотариус куәландырған біліктілік куәлігінің көшірмесі;

- жоғарғы білім туралы дипломның және еңбек кітапшасының нотариус куәландырған көшірмесі;

- (суреті бар) жеке іс қағазы;

- өтініш берушінің банк қызметіне аудиторлық тексеруді ұйымдастыру жөніндегі дайындық курсынан өткендігін растайтын құжаттың нотариус куәландырған көшірмесі;

- банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізудің ережелері.

14. Аудиторлық ұйымның (фирманың) өтінішіне қосымша төмендегі құжаттар қоса тіркеледі:

- заңды тұлға ретіндегі мемлекеттік тіркеу туралы куәліктің нотариус куәландырылған көшірмесі;

- оның банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығына лицензиясы бар аудиторының бар екендігін растайтын мәліметтер.

15. Ұлттық Банк банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығына лицензия беру туралы шешімді қабылдауға қажетті қосымша ақпаратты немесе құжаттарды сұратуға құқылы.

16. Банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығына лицензия беру

туралы өтінішті Ұлттық Банк оны қабылдаған күннен бастап бір ай ішінде қарауға тиіс.

III. Банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығына лицензия берудің шарттары мен негіздері Ұлттық Банктің банкілік аудит комиссиясының өкілеттіктері

17. Банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығына лицензия алуға арналған құжаттарды Ұлттық Банктің Банкілерді қадағалау департаменті қабылдайды және алдын ала қарап, тапсырылған немесе өзі қосымша талап еткен материалдардың негізінде әрбір өтініш бойынша өзінің қорытындысын жасайды.

18. Ұлттық Банк өтініш берушінің кәсіптік деңгейін объективті бағалау және банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығына лицензия беру туралы мәселені шешу үшін банкілік аудит Комиссиясын (бұдан әрі - Комиссия) құрады.

19. Комиссия Ұлттық Банк басшылығының бұйрығына (өкіміне) сәйкес құрылады, оны Ұлттық Банк Төрағасының орынбасары басқарады және өзінің мәжілістерін қажетіне қарай өткізеді.

20. Комиссия Ұлттық Банктің Банктерді қадағалау департаментінен аудиторды сынаудың нәтижелерімен қоса қажетті материалдар мен құжаттарды а л у ғ а қ ұ қ ы л ы .

21. Комиссия аудиторларды әңгімелесуге шақырып та, шақырмай да шешім қ а б ы л д а у ғ а қ ұ қ ы л ы .

22. Банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығына төмендегі негіздер бойынша лицензия берілмейді:

а) жеке тұлғаның өтініші бойынша:

- өтініш беруші Ұлттық Банктің қойып отырған талаптарына жауап бермейді және оның жоғары білімі, банк саласында (екі жылдан кем болмайтын) жұмыс т ә ж і р и б е с і ж о қ ;

заң белгілеген тәртіпте өтелмеген немесе алынбаған сотты болғандығы бар;

- банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығына лицензия алу үшін ұсынылған құжаттардың кейбірі Қазақстан Республикасының "Қазақстан Республикасындағы аудиторлық қызмет туралы" Заңының және осы Ереженің т а л а п т а р ы н а с а й к е л м е с е .

б) аудиторлық ұйымның өтініші бойынша:

- банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығына лицензиясы бар м а м а н н ы ң ж о қ т ы ғ ы ;

- аудиторлық қызмет құқығын растайтын, өткізілген құрылтайшы

құжаттардың және басқа материалдардың, сондай-ақ оның аудиторлары жөніндегі мәліметтердің жетімсіздігі;

- Ұлттық Банк немесе басқа құзыретті мемлекеттік орган аудиторлық ұйымның немесе оның құрамында жұмыс істейтін аудитордың тексерілетін ұйымдарда есепке алу және есеп жүргізу күйі туралы дәл және толық емес мәліметтері бар және өзінің сапасыздығымен олардың нормативтерді және/немесе басқа талаптарды бұзғандығы жөніндегі шараларды дер кезінде қолданбауға апарып соққан қорытынды (соның ішінде диагностикалық зерттеу бойынша қорытынды) берген жағдайдың бар болуы.

23. Ұлттық Банк банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығына лицензия берілмейтіндігі туралы дәлелді бас тартуды аудиторлық ұйымның (аудитордың) назарына жазбаша түрде жеткізеді.

24. Ұлттық Банк қойған талаптарға (осы Ереженің 22-тармағының а) тармақшасы) сай келмейтін негіздер бойынша банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығына лицензия берілмеген жағдайда, аудитор Комиссияның оған лицензия берілмесін деген шешіміне бір жыл толмай, осы лицензияны алу туралы қайталай өтініш беруге құқылы емес.

IV. Банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу.

Ұлттық Банктің өкілетті аудиторлар қызметін бақылауы

25. Бухесепке және есеп жүргізуге, бастапқы құжаттарға және банк қызметі туралы басқа ақпаратқа аудиторлық тексеруді аудиторлық қызмет туралы заңдарға және осы Ережеге сәйкес аудиторлық қызмет жүргізуге құқысы бар аудиторлық фирма (аудитор) жүргізе алады.

26. Банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу төмендегіше тұрғыда жүргізіледі:

- есепке алу және есеп жүргізудегі өткізілген банк операцияларының деркезділігі, толықтығы және дәлдігі;

- жүргізілген банк операцияларының Қазақстан Республикасы Президентінің "Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы" Заң күші бар Жарлығының және Ұлттық Банктің қолданылып жүрген заңдары мен нормативтік актілерінің талаптарына сәйкес келуі;

- жүргізілген банк операцияларының оларды өткізудің жалпы шарттарына сәйкес келуі және банк операцияларын жүргізудің банктің ішкі ережелеріне сәйкес келуі.

27. Аудиторлық ұйым (аудитор) тексерудің нәтижесі мен өзінің қорытындыларын Бақылау кеңесі мен банктің Басқармасына тапсырған есебінде

ж а з ы п

к ө р с е т е д і .

28. Аудиторлық ұйым (аудитор) Ұлттық Банкке оның талабы бойынша есептің көшірмесі мен өткізілген аудиторлық тексеру туралы ақпаратты т а п с ы р а д ы .

29. Банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығына лицензия алған аудиторлық ұйым мен аудиторлар Ұлттық Банкке тоқсан сайын банк қызметіне жүргізілген аудиторлық тексеру туралы мәліметтерді тапсыруға міндетті.

30. Банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығына лицензия алған аудиторлық ұйымдардың (аудиторлардың) банкілік аудит өткізу бөлігіндегі қызметін Ұлттық Банктің Банктерді қадағалау департаменті жүзеге асырады.

31. Банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығына лицензия алған аудиторлық ұйымдар мен аудиторлар есеп жүргізеді және қолданылып жүрген заңдарға сәйкес өздері орналасқан жердегі салықтық және статистикалық органдарға өзінің қызметі туралы статистикалық және бухгалтерлік есеп т а п с ы р а д ы .

32. Аудиторлық ұйымның, аудитордың банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу туралы есебі барлық жағдайда заңсыз деп саналады, егер:

а) аудиторлық ұйым (аудитор) банкінің немесе оның құрылтайшысының тікелей немесе жанама қатысушысы болса;

б) аудитор немесе аудиторлық ұйымның немесе қызметкерлерін тексеретін басшылардың немесе тексерушілердің кез-келген біреуінің жұбайы (зайыбы), жақын туысқаны немесе жұбайының (зайыбының) жақын туысқаны тексерілетін банктің басшы қызметкері болса;

в) аудиторлық ұйымның (аудитордың) банк алдында ақшалай міндеттемелер б о л с а ;

г) аудиторлық ұйымның есебіне осы аудиторлық тексеруді жүргізген және банк қызметін аудиторлық тексеру жүргізу құқығына лицензиясы бар аудитор қ о л қ о й м а с а .

33. Ұлттық Банк банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығына берілген лицензиялардың тізілімін жүргізеді, оның ішінде төмендегі мәліметтер е н у г е т и і с :

а) аудиторлық қызметтердің осындай түрін жеке түрде көрсететін аудитор-жеке тұлғалар бойынша:

- қолда бар біліктілік куәлігінің аты-жөні, азаматтығы, құқықтық адресі, есеп айырысу шоты, байланыс құралдарының нөмірлері, берілген уақыты және қ о л д а н ы л у м е р з і м і ;

- банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығына лицензиясының нөмірі және берілген күні.

б) аудиторлық ұйымдар бойынша:

- ұйымның атауы, құқықтық адресі, байланыс құралдарының нөмірлері, есеп айырысу шоты, оның жарғылық қорының және құрылымы туралы мәліметтер, басшылар және олардың орынбасарлары және ұйымда жұмыс істеп жүрген, банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығына лицензиясы бар мамандар туралы мәліметтер (аты-жөні, біліктілік куәліктеріне берілген күні және қолданылу мерзімі);

- банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығына берілген лицензиясының нөмірі және берілген күні.

34. Аудиторлық ұйым (аудитор) жоғарыда аталған Ұлттық Банктің тізіліміне тіркелу мәліметтерінің өзгерілуі туралы нақтылаулар енгізу үшін он күн мерзімінің ішінде Ұлттық Банкке хабарлауға міндетті. Осы талаптардың бұзылуы жалған мәліметтер тапсырылған деп қаралады.

35. Банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығына лицензияның берілгендігі және күші жойылғандығы туралы мәліметтер Ұлттық Банктің Хабаршысында жариялау.

V. Банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу лицензиясының күшін жою және қолданылуын тоқтату

36. Ұлттық Банк банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығына лицензияның күшін төмендегі кез-келген негіздер бойынша жоя алады:

а) аудиторлық ұйымның (аудитордың) екі және одан көп рет жүргізген тексерулері туралы есептері заңсыз деп санау;

б) аудиторлық тексерудің барысында алынған және банкілік немесе коммерциялық құпиялардың мәні болып табылатын мәліметтерді жариялау немесе (Ұлттық Банктен басқа) үшінші адамдарға беру;

в) Ұлттық Банкке жүргізілген аудиторлық тексеру туралы қасақана жалған есеп немесе ақпарат тапсырмау немесе тапсыру;

г) банк акцияларын алғашқы сату тәртібі мәселелері бойынша (16 баптың 4 тармағы) қасақана жалған қорытынды (растаулар) тапсыру; банк болып қайта құрылатын жағдайда банкілік емес қаржылық мекеменің бухгалтерлік есеп жүргізуінің, бастапқы құжаттарды есепке алудың және қаржылық жағдайы туралы басқа хабардың (19-баптың үшінші тармағының "г" тармақшасы) қолданылып жүрген заңдар талабына сәйкес келуі; құрылтайшы банктің (табыстар мен шығындар туралы біріктірілген балансы мен есебін қоса алғанда) соңғы қаржылық (операциялық) үш жылдың ішіндегі (21-баптың бірінші тармағының "г" тармақшасы) жылдық есебінің ресімделуі; (табыстар мен шығындар туралы біріктірілген балансы мен есебін қоса алғанда) өтініш беруші

банктің соңғы қаржылық (операциялық) жыл ішіндегі (29-баптың 7-тармағының "г" тармақшасы) жылдық есебін жасауы; банк қызметінің негізгі көрсеткіштерін (55-бап), Қазақстан Республикасы Президентінің "Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы" Заң күші бар Жарлығын жариялау;

д) Ұлттық Банктің банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізуге құқық беретін, қолданылып жүрген лицензиясы бар аудитордың аудиторлық фирмада б о л м а у ы ;

е) Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Біліктілік комиссиясының аудитордың біліктілік куәлігінің күшін жою туралы шешімнің болуы;

ж) банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығының лицензиясы берілген күннен бастап бір жылдың ішінде оны беруге негіз болған мәліметтердің жалған болып табылуы.

37. Банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығы лицензиясының күшін жою туралы шешімді Ұлттық Банктің Банктерді қадағалау департаментінің ұсынуы бойынша Комиссия қабылдайды.

Комиссияның қабылдаған шешімі туралы Банктерді қадағалау департаменті Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Біліктілік комиссиясының назарына ж е т к і з е д і .

38. Банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығын беретін лицензияның күші заң тәртібімен белгіленген негіздер бойынша тоқтатылады.

VI. Қорытынды ережелер

39. Банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығын беретін лицензияны беруден бас тарту немесе оның күшін жою туралы Ұлттық Банктің шешімі туралы мүдделі тараптар Қазақстан Республикасының соттарында заңдарда белгіленген тәртіппен шағымдана алады.

40. Осы Ережеде реттелмеген мәселелер Қазақстан Республикасы заңдарының нормаларын сәйкес реттелуге тиіс.

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы

Ұлттық Банкінің Төрағасы

Банк	қызметіне	аудиторлық
тексеру	жүргізу	құқығына
лицензия	беру,	күшін жою
және	өкілетті	аудиторларға
қойылатын	талаптар	туралы

ЕРЕЖЕГЕ N 1 Қосымша

**Банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығының
N ЛИЦЕНЗИЯСЫ**

О с ы л и ц е н з и я а у д и т о р ғ а

(аудитордың аты-жөні, біліктілік куәлігінің берілген күні және номері) берілді, оған осы лицензия берілген күннен бастап банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізуді жүзеге асыру рұқсат етіледі.

Лицензия Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Біліктілік комиссиясы берген біліктілік куәлігінің қолданылу мерзіміне б е р і л г е н .

Лицензия Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің тізіліміне N__-де 199__ жылы _____енгізілген.

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы
Ұ л т т ы қ Б а н к і н і ң Т ө р а ғ а с ы н ы ң
о р ы н б а с а р ы

(қолы)

Берілген күні Мөр

Банк қызметіне аудиторлық
тексеру жүргізу құқығына
лицензия беру, күшін жою
және өкілетті аудиторларға
қойылатын талаптар туралы
ЕРЕЖЕГЕ N 2 Қосымша

**Банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығының
N ЛИЦЕНЗИЯСЫ**

О с ы л и ц е н з и я а у д и т о р л ы қ ұ й ы м ғ а (ф и р м а ғ а)

(толық атауы, ұйымдық-құқықтық үлгісі, мемлекеттік тіркеу туралы мәліметтері) берілді, оған осы лицензия берілген күннен бастап аудитор, оның қызметкері банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізу құқығының лицензиясын көрсеткен жағдайда банк қызметіне аудиторлық тексеру жүргізуді жүзеге асыру рұқсат етіледі.

Аудиторлық ұйым берген лицензия Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің тізіліміне N__-де 199__ жылы _____енгізілген.

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы
Ұ л т т ы қ Б а н к і н і ң Т ө р а ғ а с ы н ы ң

о р ы н б а с а р ы

(қолы)

Берілген күні Мөр

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК